

Важливо відзначити, що більша близькість сучасних моделей міжнародної торгівлі до реалій бізнесу стала можливою завдяки появі баз даних на рівні фірм. Зокрема, дослідникам наразі доступні не лише макроекономічна статистика та статистика щодо торгівлі окремими товарами, але і дані щодо зовнішніх операцій окремих підприємств. Так, наразі дослідникам доступні міжнародні бази даних, у яких представлена і Україна, щодо окремих показників діяльності та характеристик підприємств, що дають змогу оцінити продуктивність кожного окремого підприємства, визначити його товарну та географічну структуру експорту/імпорту, а також дослідити вплив окремих характеристик на його результативність та торгівлю.

Таким чином, в Україні необхідно більш активно застосовувати інструментарій, що надають моделі монополістичної конкуренції з гетерогенними фірмами для аналізу міжнародної торгівлі України та її торговельної політики, а також активно застосовувати висновки таких досліджень для прийняття рішень у майбутньому.

Солодовнік Ю. С.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студентка Факультету економічних наук,
кафедра економічної теорії, магістерська програма, II курс

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПОВТОРНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПЛАСТИКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІННОВАЦІЙНОГО РІШЕННЯ

Досліджуючи останні тренди в економічній науці, вбачається справедливим відзначити наскільки серйозно екологічні проблеми та шляхи їх вирішення інтегруються в стратегічні програми сталого розвитку високорозвинутих країн. Одним з останніх впроваджень циркулярної економіки стала концепція “The New Plastics Economy”, звіт про яку було представлено на економічному форумі у Давосі в січні 2016 року. У звіті пояснюється нагальна потреба економік світу переосмислити своє ставлення до пластику після його використання, оскільки людство перетворює цінні ресурси на відходи, втрачаючи при цьому не тільки екологічно, але й економічно. За результатами дослідження, 96% вартості пакувальних матеріалів з пластику, що коштують приблизно 80-120 млрд дол. США щорічно, втрачаються економікою. Через сорок років після введення символу рециркуляції, тільки 14% пластикових упаковок збирають для утилізації. Решту 86% закопують, скидають у води світового океану та спалюють, забруднюючи цим природне середовище. Викидаючи пластик з таким же темпом до 2050 року у світовому океані може бути більше пластика ніж риби (за вагою). [1]

У період з 1950 по 2015 рік, було вироблено більше ніж 6700 млн метричних тон пластику - еквівалент більш ніж 18000 хмарочосів Емпайр-Стейт-Білдінг. Через те, що період розпаду пластику у природі складає понад 400 років, більшість з цих пластикових виробів (за винятком тих, які були спалені) все ще існують: як функціональний продукт, або як сміття в природному середовищі.

Дана тема є актуальною і для України. За даними екологів, в середньому українець щороку створює 220-250 кг твердих побутових відходів, а мешканці великих міст – по 330-380 кг. І ці обсяги з кожним роком зростають. Сміттєві полігони України займають 7% її території, що приблизно дорівнює площі таких держав як Данія або Чорногорія. [2]

“The New Plastics Economy” є раціональним рішенням проблеми забруднення довкілля пластиком для всього світу, і Україна не може залишатись осторонь, враховуючи той факт, що від переробки пластику можна отримувати економічну вигоду. Досвід країн ЄС свідчить, що ринок вторинної сировини є прибутковим. Для переробки пластику потрібно значно менше енергії, ніж на його нове виготовлення. Це дозволяє зменшувати затрати на виробництво і стимулює заощадження коштів підприємствами.

Дану проблему важливо вирішувати комплексно: на рівні держави, соціально відповідальних компаній та суспільства. В українському суспільстві панують скептичні

настрої щодо впровадження екологічних інновацій, оскільки дана тематика ніколи не була широко обговорюваною. Однак, зазначимо, що досягнення стратегічних цілей концепції “The New Plastics Economy” залежить від кожного громадянина, оскільки чим вище рівень екологічної свідомості нації, тим швидшими та ефективнішими будуть зміни як в побуті, так і на підприємствах. Необхідною є оцінка індивідуального споживання пластику на кожному етапі - від покупки до утилізації продукту. Саме завдяки культивуванню серед громадян звички розподілу сміття для його повторного використання можливим стане створення правильної інфраструктури та отримання доходу від сміттєпереробної галузі.

Але окрім активізації громадянського суспільства необхідною є участь держави у підтримці бізнес-орієнтованих інновацій для масштабування циркулярної економіки використання пластику. Потрібно забезпечити країну надійною та інноваційною інфраструктурою для сміттєпереробної галузі. Це потребує великого обсягу інвестицій, але дана галузь буде прибутковою у довгостроковій перспективі. Наприклад у Швеції аналогічний проект з модернізації сміттєпереробної галузі було започатковано у 1985 році. Зараз 99% сміття переробляється, а 32 Швецькі сміттєперероблюючі заводи сьогодні виробляють тепло для 810 тис. домогосподарств і електроенергію для 250 тис. приватних будинків. [3]

В Україні відсутня законодавча база, яка б стимулювала компанії проводити переробку відходів. Навіть у Стратегії сталого розвитку “Україна - 2020” не має пунктів стосовно повторного використання ресурсів. Важливо коригувати візію держави згідно з нагальними проблемами для пошуку шляхів їх вирішення.

Актуальною вбачається діяльність підприємств за моделлю “Cradle-to-Cradle” (від колиски до колиски), яка пропонує промисловій сфері впроваджувати безвідходну діяльність, в рамках якої здійснювати не тільки максимально ефективне використання природних ресурсів і вже вироблених речовин та матеріалів, а й підтримувати безперервність їх циклу. [4] Наприклад, у 2003 році вітчизняна компанія “Оболонь” запровадила програму переробки пластикових упаковок, а з 2008 на заводі стала працювати бандажна стрічка, виручка від реалізації якої у 2013 році склала 10.2 млн грн. [5] Не дивлячись на цей приклад, більшість українських компаній продовжують виробляти продукцію за моделлю “Cradle-to-Grave” (від колиски до могили), використовуючи пластикові вироби лише одноразово. Отже, маючи успішний приклад повторного використання пластикових продуктів на базі українського підприємства потрібно поширювати дану практику шляхом проведення інформаційно-просвітницької роботи серед населення та представників інших підприємств.

Для того, щоб перейти від усвідомлення проблеми до великомасштабних дій, державний, приватний сектор і громадянське суспільство необхідно мобілізувати у створенні умов для ефективного функціонування циркулярної економіки пластику.

Список використаних джерел:

1. The New Plastics Economy Rethinking the future of plastics [Електронний ресурс] // World Economic Forum. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www3.weforum.org/docs/WEF_The_New_Plastics_Economy.pdf
2. Стратегія державної екологічної політики України на період до 2020 року [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.menr.gov.ua/about/strategy>.
3. Fredén J. The Swedish recycling revolution [Електронний ресурс] / Jonas Fredén // Swedish Institute. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://sweden.se/nature/the-swedish-recycling-revolution/>.
4. McDonough W. Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things / W. McDonough, M. Braungart., 2002.
5. Сталый розвиток компанії "Оболонь" [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://report.obolon.ua/ru/environment/efficient_use/.